

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

12.9.2024

Suojavarotoimet

Varotoimien tarkoituksena on suojata erityisen infektiokerkää potilasta. Suojavarotoimien tarpeesta ja kestosta päättää hoitava lääkäri. Varotoimien toteutumisesta vastaavat yksikön hoitajat.

Infektioiden torjunnan lähtökohtana on käsihygienia. Vaikeasti immuunipuutteisten potilaiden infektiot ovat tavallisesti peräisin heidän omista mikrobeistaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kanyylien ja katetrien asianmukaiseen hoitoon, tarpeettomat kanyylit ja katetrit tulee poistaa viipymättä.

Suojavarotoimin hoidettavat potilaat:

- elin- tai kantasolusiirron saanut potilas, pääsääntöisesti 1 vuoden ajan siirrosta
- rituksimabi-hoitoa vuoden sisään saanut potilas
- potilas, jonka neutrofiilit ovat alle 0,5

Käsihygienia ja henkilökunta

Henkilökunnan tulee sitoutua noudattamaan huolellista käsihygieniaa. Kätet desinfioidaan aina huoneeseen mennessä ja ennen potilaskosketusta sekä huoneesta poistuttaessa. Katso tarvittaessa lisää ohjeesta Käsihygienia. Henkilökunnan rokotussuojan tulee olla tartuntatautilain mukainen. Syksyisin suositellaan influenssarokotteen ottamista. Akuuttia infektiota sairastavat eivät osallistu suojavarotoimipotilaan hoitoon.

Suojainten oikea käyttö

Kirurgista suu-nenäsuojusta käytetään potilaan lähihoidossa (etäisyys alle kaksi metriä). Suojakäsineitä käytetään potilaskosketuksessa, kätet desinfioidaan ennen suojakäsineiden pukemista. Huoneessa oltaessa suojakäsineet vaihdetaan aseptisen työjärjestyksen mukaisesti. Kätet desinfioidaan myös suojakäsineiden poiston ja vaihdon yhteydessä. Lähihoidossa käytetään suojaesiliina tai - takkia. Suojaimia ei tarvita, mikäli ei olla suorassa potilaskosketuksessa.

Suojaimet säilytetään potilashuoneessa, ellei potilaalla ole muiden varotoimien tarvetta. Suojaimet riisutaan huoneessa.

Potilashuoneen valinta

Potilas sijoitetaan yhden hengen sulkutilalliseen huoneeseen, jossa on oma WC ja suihku. Potilashuoneen ikkunat tulee pitää suljettuna varotoimien ajan. Potilashuoneeseen ei saa viedä leikkokukkia tai ruukkukasveja. Varotoimihuoneeseen ei viedä lääkärikierrolla kannettavaa tietokonetta tai potilaspapereita.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

12.9.2024

Potilaan ohjaus

Potilaalle kerrotaan suojavarotoimista ja niiden tarkoituksesta:

- potilaalle opastetaan käsihuuhteen käyttö sekä käsienpesu
- potilasta ohjataan välttämään liikkumista yleisissä tiloissa suojavarotoimien aikana
- potilasta ohjataan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta tai avustetaan häntä siinä päivittäin

Suu- ja intiimihygieniasta huolehtiminen on tärkeää. Suurin osa infektioista on peräisin potilaan omasta suolistosta. Huoneen ulkopuolella liikkuessaan potilasta suositellaan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojusta.

Aseptinen toiminta ja veritartunnan ehkäisy

Aseptinen työjärjestys tulee huomioida muiden yksikössä hoidossa olevien potilaiden suhteen, suojavarotoimin hoidettava potilas hoidetaan aina ensimmäisenä. Potilaan hoidossa noudatetaan aseptista työjärjestystä edeten puhtaasta likaisempaan työvaiheeseen kuten tavanomaisissa varotoimissa.

Tavanomaisia varotoimia noudatetaan, kun ollaan kontaktissa vereen tai sillä tahriintuneisiin välineisiin. Pistävät ja viiltävät esineet laitetaan suoraan särmäisjäteastiaan.

Tutkimus- ja hoitovälineistö

Huone- ja potilaskohtaiset tai kertakäyttöiset välineet. Varataan huonekohtainen välineistö esim. taskulamppu, stetoskooppi, verenpaine- ja kuumemittari. Välineet tulee desinfioida ennen huoneeseen vientiä pintadesinfektioaineella.

Tiedottaminen

Potilashuoneen oveen laitetaan suojavarotoimikortti. Varotoimista tiedotetaan muita hoitoon osallistuvia, sairaankuljetusta sekä mahdollista jatkohoitopaikkaa. Sairauskertomukseen tehdään riskitietomerkintä varotoimista, joka välittyy myös laboratoriopyyntöihin. LifeCare Osastohallinnassa paikkakartalle merkintä varotoimista on tehtävä erikseen. Mahdollisiin röntgenpyyntöihin tulee kirjata tieto voimassa olevista varotoimista.

Näytteenotto

Näytteet otetaan ennen muiden osastopotilaiden näytteitä. Laboratoriopyynnöissä tulee olla tieto suojavarotoimista. Näytteenottaja vie huoneeseen kaarimaljassa vain välttämättömät tarvikkeet. Näytteenotossa käytetään suojakäsineitä ja huolehditaan hyvästä käsihygieniasta. Varotoimihuoneeseen varataan mm. staassi sekä riskijäteastia.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

12.9.2024

Potilaan kuljettaminen

Mahdolliset toimenpiteet pyritään tekemään potilashuoneessa. Tutkimuksiin kuljetettaessa potilaalla tulee olla suu-nenäsuojus. Potilas siirretään suoraan tutkimukseen / toimenpiteeseen ja takaisin. Potilasta kuljettava työntekijä käyttää kirurgista suu-nenäsuojusta kuljetuksen aikana. Suojakäsineitä ei käytetä, vaan kädet desinfioidaan ennen kuljetusta sekä sen jälkeen.

Kuljetusvälineiden (pyörätuoli, kuljetusparit) kosketuskohdat desinfioidaan ennen kuljetusta ja käytön jälkeen.

Vierailut

Vierailijoiden on ilmoitauduttava ensimmäisellä vierailukerralla osaston kansliaan ennen potilashuoneeseen menoa. Vierailijoita ohjataan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojusta sekä huolehtimaan käsidesinfiointien toteuttamisesta. Akuuttia infektiota sairastavat eivät vieraile potilaan luona. Ulkovaatteet tulee jättää huoneen ulkopuolelle.

Ruokailu

Pääsääntöisesti normaali ruoka. Aktiivisessa syöpähoidossa olevan potilaan tulee listeriarisikin vuoksi välttää graavi- ja kylmäsavukaloja, tyhjiopakattuja kalavalmisteita, raakaa kalaa ja mätää, homejuustoja sekä pastöroimattomia maitovalmisteita ellei niitä ole kuumennettu.

Elin- tai kantasolusiirtopotilaalla käytetään alentuneen vastustuskyvyn ruokavaliota eli ns. AVA-ruokavaliota. Ruokatilaukseen tehdään merkintä "alentunut vastustuskyky". AVA-ruokavaliossa vältetään mm. tyhjiopakattua kalaa, kypsentämättömiä lihatuotteita, raakaa kananmunaa, pastöroimatonta kotikaljaa ja simaa, hunajaa, pähkinöitä ja siemeniä sekä kuumentamattomia mausteita. Vihanneksia ja juureksia käytetään pääasiassa kuorittuna ja hyvin pestynä. Vihannekset ja juurekset, joita ei voi kuoria, tulee kuumentaa. Hedelmät ja marjat kuoritaan ennen käyttöä, sileäpintaiset marjat huuhdellaan huolellisesti ensin. Pehmeäpintaisia marjoja, joita ei voi puhdistaa pesemällä, vältetään (esim. vadelma ja mansikka). Katso tarkemmat ohjeet ruokavalion toteuttamiseen EPHVA Ruokapalvelut: Ruokavaliokäsikirja

Pyykki, jätteet ja eritteet

Pyykki ja jätteet käsitellään tavanomaisia varotoimia noudattaen. Jätteet ovat normaalia yhdyskuntajätettä.

Pinnoille päätyvät eritetahrat tulee poistaa välittömästi, koska erite toimii elatusalustana erilaisille mikrobeille. Eritetahradesinfiointien toteuttaminen kuuluu kaikille ammattiryhmille. Lisätietoa ohjeessa Eritetahradesinfektio.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

12.9.2024

Siivous

Suojavarotoimipotilaan huone siivotaan ensimmäisenä ennen muita potilashuoneita tavanomaisia siivouskäytäntöjä ja aseptista työjärjestystä noudattaen. Siivouksessa käytetään huonekohtaisia siivousvälineitä, mikrokuitusiivouspyyhkeitä tai kertakäyttöisiä siivouspyyhkeitä. Siivouksessa kiinnitetään huomio erityisesti kosketuskohtiin ja saniteettitilojen puhdistukseen sekä eritetahradesinfektioon. Sairaalahuoltajat käyttävät kirurgista suu-nenäsuojusta sekä suojakäsineitä ja huolehtivat käsien desinfektiosta ennen suojakäsineiden pukemista sekä niiden riisumisen jälkeen.

Vainajan käsittely ja kuljetus

Vainajan käsittelyssä ja kuljetuksessa noudatetaan tavanomaisia varotoimia.

Varotoimien purkaminen

Hoitava lääkäri päättää suojavarotoimien keston. Varotoimien purkaminen kesken hoitajakson ei vaadi erityistoimia kuten siivousta. Huone siivotaan kuten normaalin potilasvaihdon yhteydessä.

Lisätietoa:

Varotoimiin liittyvät toimenpiteet